

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
भारतीयविद्या पारंगत (एम्.ए.)- (सत्र पद्धती: नियमित)
परीक्षा: जून-जुलै - २०२२
प्रथम सत्र
विषय: - प्राचीन भारतीय सामाजिक संस्था (19R1313)

दिनांक: ०५/०७/२०२२

गुण: ६०

वेळ: दु. २.०० ते ४.३०

सूचना :- (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. (२) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३६)
१. आश्रमव्यवस्थेचे उद्दिष्ट आणि स्वरूप स्पष्ट करा.
  २. प्राचीन भारतीय शिक्षणव्यवस्थेविषयी लिहा.
  ३. पितृसत्ताक कुटुंबव्यवस्थेविषयी निबंध लिहा.
  ४. मातृसत्ताक कुटुंबव्यवस्थेविषयी विवेचन करा.
  ५. प्राचीन भारतीय समाजातील स्त्रीच्या स्थानाविषयी लिहा.
- प्र. २. टीपा लहा. (कोणतेही तीन) (१८)
१. विवाह
  २. उपनयन
  ३. अन्त्येष्टी
  ४. गर्भाधान ते निष्क्रमण
  ५. अन्नप्राशन ते विद्यारंभ
- प्र. ३. एक वाक्यात उत्तरे लिहा. (०६)
१. क्षत्रियवर्णाच्या कर्तव्यांविषयी सांगा.
  २. शूद्रवर्णाच्या कर्तव्यांविषयी सांगा.
  ३. जात्यपकर्ष म्हणजे काय ते सांगा.
  ४. गान्धर्वविवाह म्हणजे काय ते सांगा.
  ५. राक्षसविवाह म्हणजे काय ते सांगा.
  ६. दैवविवाह म्हणजे काय ते सांगा.